Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2026)0066

Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη — ευκαιρίες και προκλήσεις

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαρτίου 2026 σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και την παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη — ευκαιρίες και προκλήσεις (2025/2058(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως τα άρθρα 4, 16, 26, 114, 118 και 179,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 17 παράγραφος 2 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης»),

– έχοντας υπόψη το άρθρο 27 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 10 Δεκεμβρίου 1948 (ψήφισμα 217 Α), το οποίο επιβεβαιώνει ότι καθένας έχει δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να απολαμβάνει τις τέχνες και να μετέχει στην επιστημονική πρόοδο και στα αγαθά της, καθώς και το δικαίωμα να προστατεύονται τα ηθικά και υλικά συμφέροντά του που απορρέουν από κάθε είδους επιστημονική, λογοτεχνική ή καλλιτεχνική παραγωγή του,

– έχοντας υπόψη τη Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, όπως τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979, και τη Σύμβαση της Ρώμης για την προστασία των καλλιτεχνών ερμηνευτών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοφωνίας και τηλεόρασης, της 26ης Οκτωβρίου 1961,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPS), της 15ης Απριλίου 1994,

– έχοντας υπόψη την οδηγία 96/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική

προστασία των βάσεων δεδομένων[1] (οδηγία για τις βάσεις δεδομένων),

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, σχετικά με την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας[2] (οδηγία για την κοινωνία της πληροφορίας),

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας[3],

– έχοντας υπόψη το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ETS αριθ. 009), το οποίο εγγυάται το δικαίωμα στην ειρηνική απόλαυση της περιουσίας και έχει ερμηνευθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ως περιλαμβάνον τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, μεταξύ άλλων στην υπόθεση Anheuser-Busch Inc. κατά Πορτογαλίας (11 Ιανουαρίου 2007),

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2009/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών[4],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)[5],

– έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, περί προστασίας της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από

---

1 ΕΕ L 77 της 27.3.1996, σ. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1996/9/oj.
2 ΕΕ L 167 της 22.6.2001, σ. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/29/oj.
3 ΕΕ L 157 της 30.4.2004, σ. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/48/oj.
4 ΕΕ L 111 της 5.5.2009, σ. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/24/oj.
5 ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj.

την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους[6],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1807 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με ένα πλαίσιο για την ελεύθερη ροή των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση[7],

– έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 96/9/ΕΚ και 2001/29/ΕΚ[8] (οδηγία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας),

– έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2019/1024 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα[9],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1150 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης[10],

– έχοντας υπόψη τη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής, της 19ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Τεχνητή νοημοσύνη — Η ευρωπαϊκή προσέγγιση της αριστείας και της εμπιστοσύνης» (COM(2020)0065),

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την πνευματική ιδιοκτησία και το αναθεωρημένο έγγραφο θέσης σχετικά με την πολιτική πνευματικής ιδιοκτησίας και την τεχνητή νοημοσύνη (WIPO/IP/AI/2/GE/20/1 REV), της 29ης Μαΐου 2020,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 20ής Οκτωβρίου 2020, σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας για την ανάπτυξη τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης[11],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/868 του Ευρωπαϊκού

---

6 ΕΕ L 157 της 15.6.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj.

7 ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1807/oj.

8 ΕΕ L 130 της 17.5.2019, σ. 92, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj.

9 ΕΕ L 172 της 26.6.2019, σ. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj.

10 ΕΕ L 186 της 11.7.2019, σ. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj.

11 ΕΕ C 404 της 6.10.2021, σ. 129.

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση δεδομένων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων)[12],

– έχοντας υπόψη την κοινή ευρωπαϊκή διακήρυξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές για την ψηφιακή δεκαετία, της 23ης Ιανουαρίου 2023[13].

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2854 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2023, για εναρμονισμένους κανόνες σχετικά με τη δίκαιη πρόσβαση σε δεδομένα και τη δίκαιη χρήση τους και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για τα δεδομένα)[14],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 300/2008, (ΕΕ) αριθ. 167/2013, (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη)[15],

– έχοντας υπόψη την έκθεση του Mario Draghi, της 9ης Σεπτεμβρίου 2024, με τίτλο ««The future of European competitiveness» (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2025, με τίτλο «Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ» (COM(2025)0030),

– έχοντας υπόψη την έκθεση του Γραφείου διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 12ης Μαΐου 2025, με τίτλο «The Development of Generative Artificial Intelligence from a Copyright Perspective» (Η ανάπτυξη της παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης από τη σκοπιά των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 16ης Ιουνίου 2025, με τίτλο «Κατάσταση της Ψηφιακής Δεκαετίας 2025: Να συνεχιστεί η οικοδόμηση της κυριαρχίας και του ψηφιακού

---

12 ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj.
13 ΕΕ C 23 της 23.1.2023, σ. 1.
14 ΕΕ L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj.
15 ΕΕ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

μέλλοντος της ΕΕ» (COM(2025)0290).

– έχοντας υπόψη τον κώδικα ορθής πρακτικής για την ΤΝ γενικού σκοπού, ιδίως το κεφάλαιο για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, που δημοσιεύτηκε από την Επιτροπή στις 10 Ιουλίου 2025 και τέθηκε σε ισχύ στις 2 Αυγούστου 2025,

– έχοντας υπόψη την επεξηγηματική ανακοίνωση και το υπόδειγμα για τη δημόσια σύνοψη εκπαιδευτικού περιεχομένου για μοντέλα ΤΝ γενικού σκοπού, που δημοσιεύτηκε από την Επιτροπή στις 24 Ιουλίου 2025 και τέθηκε σε ισχύ στις 2 Αυγούστου 2025,

– έχοντας υπόψη τη μελέτη με τίτλο «Generative AI and Copyright — Training, Creation, Regulation» (Παραγωγική ΤΝ και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας — Κατάρτιση, δημιουργία, ρύθμιση) που εκπονήθηκε για λογαριασμό του Θεματικού Τμήματος Δικαιοσύνης, Πολιτικών Ελευθεριών και Θεσμικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων[16],

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων (A10-0019/2026),

A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαίωμα ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της διανοητικής ιδιοκτησίας, κατοχυρώνεται ως θεμελιώδες δικαίωμα στο άρθρο 17 του Χάρτη και έχει προσδιοριστεί σαφώς στη νομολογία· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο σεβασμός του δικαιώματος αυτού πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα στάδια του ψηφιακού μετασχηματισμού και της ανάπτυξης της παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης·

B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ αντιμετωπίζει τη στρατηγική πρόκληση να υστερεί σε σχέση με τις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ)· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στη σύνοδο κορυφής για τη δράση για την ΤΝ που πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2025 στο Παρίσι, η Επιτροπή ανακοίνωσε το σχέδιο δράσης για μια ήπειρο ΤΝ, με στόχο να αναδειχθεί η Ευρώπη σε ηγετική θέση παγκοσμίως στον τομέα της ΤΝ· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι, επομένως, σημαντικό να προωθηθεί και όχι να παρεμποδιστεί η πρόοδος των τεχνολογιών και των υπηρεσιών παραγωγικής ΤΝ προς το δημόσιο συμφέρον εντός της ΕΕ, προκειμένου η Ευρώπη να διαφυλάξει την τεχνολογική κυριαρχία της, την ανταγωνιστικότητά της, την πολυγλωσσική της κουλτούρα και την ικανότητα καινοτομίας της, παραμένοντας παράλληλα πιστή στις αξίες της και διασφαλίζοντας ότι η τεχνολογική ανάπτυξη στηρίζει τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα

16 Lucchi, N. (2025), ‘Generative AI and copyright: Training, Creation, Regulation’, ref. PE 774.095, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

και την καινοτομία, διευκολύνοντας παράλληλα την ευρεία πρόσβαση σε τεχνολογίες ΤΝ σε ολόκληρη την ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα στον αγώνα δρόμου για τη βελτίωση της παραγωγικής ΤΝ, χρειάζεται επίσης πρόσβαση σε περιεχόμενο υψηλής ποιότητας, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία ενός δίκαια αμειβόμενου δημιουργικού τομέα ως πηγής δεδομένων κατάρτισης υψηλής ποιότητας στον τομέα της ΤΝ·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας της δημιουργίας και του πολιτισμού διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διαφύλαξη των ευρωπαϊκών αξιών και της πολιτιστικής πολυμορφίας, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 4 % της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ και το 6,9 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας απασχολεί περίπου 8 εκατομμύρια άτομα, και στηρίζει την πολιτιστική πολυμορφία, την κοινωνική συνοχή, τις αξίες και τον δημοκρατικό διάλογο της Ευρώπης·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στη διακήρυξη σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές για την ψηφιακή δεκαετία τίθεται ως στόχος η διασφάλιση ενός δίκαιου, ασφαλούς και προστατευμένου ψηφιακού περιβάλλοντος, στο οποίο όλοι, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ανταγωνίζονται δίκαια και με καινοτόμο τρόπο· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό συνεπάγεται μέτρα για την προώθηση της ιχνηλασιμότητας, της ασφάλειας και της συμμόρφωσης των προϊόντων και των υπηρεσιών που προσφέρονται στην ψηφιακή ενιαία αγορά· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπογράφοντες δεσμεύονται να προωθήσουν ανθρωποκεντρικά, αξιόπιστα και δεοντολογικά συστήματα ΤΝ, τα οποία θα χρησιμοποιούνται με διαφανή τρόπο και σύμφωνα με τις αξίες της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι στη δήλωση τονίζεται ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα πρέπει να συμβάλλει σε μια δίκαιη και συμπεριληπτική κοινωνία και οικονομία, και στην προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, καθώς και σε ανοικτές τεχνολογίες και πρότυπα, προκειμένου να ενισχυθούν περαιτέρω η εμπιστοσύνη στην τεχνολογία και η ικανότητα των καταναλωτών να πραγματοποιούν αυτόνομες και τεκμηριωμένες επιλογές·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι φαίνεται πως οι στόχοι της ψηφιακής δεκαετίας της ΕΕ δεν θα επιτευχθούν χωρίς μετασχηματιστική αλλαγή στο επενδυτικό τοπίο της·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ αποσκοπεί στην τόνωση της καινοτομίας, ιδίως με τη δημιουργία ενός φιλικού περιβάλλοντος για τη σύσταση και την επέκταση νέων εταιρειών στην Ευρώπη, στο πλαίσιο ειδικής στρατηγικής της ΕΕ για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, η οποία δρομολογήθηκε στις 28 Μαΐου 2025· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται από μια στρατηγική εφαρμογής της ΤΝ για

εταιρείες κάθε μεγέθους, ώστε να επιταχυνθεί η ενσωμάτωση των τεχνολογιών ΤΝ σε στρατηγικούς τομείς και να ενισχυθεί η τεχνολογική κυριαρχία της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργικότητας δημιουργούν νέες και εξειδικευμένες θέσεις εργασίας και συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, τη διπλωματική ισχύ και την ανάδειξη ταλέντων στην Ευρώπη· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ΜΜΕ αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων του δημιουργικού τομέα·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα τίθενται αυτομάτως σε ισχύ χωρίς να απαιτείται καταχώριση· λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά συνέπεια, χορηγούνται εκτεταμένα αποκλειστικά δικαιώματα σε διάφορους κατόχους (δημιουργούς, ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, παραγωγούς, εκδότες και ραδιοτηλεοπτικούς φορείς), μεταξύ των οποίων το δικαίωμα να αναπαράγουν έργα και άλλα αντικείμενα προστασίας και το δικαίωμα να τα προσαρμόζουν, να τα διανέμουν και να τα παρουσιάζουν στο κοινό·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει μεγάλη ποικιλομορφία στους ευρωπαϊκούς κλάδους του πολιτισμού και της δημιουργικότητας, καθώς υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους όσον αφορά τις συμβατικές πρακτικές, τις αλυσίδες αξίας και τα είδη περιεχομένου που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε ορισμένους τομείς, οι δικαιούχοι οργανώνονται συλλογικά για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα έργα που παράγονται από αυτό το ευρύ φάσμα παραγόντων χαρακτηρίζονται από αντίστοιχη ποικιλομορφία και μπορεί, επομένως, να παρουσιάζουν διαφορές ως προς την αξία·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να συμβαδίζουν με την εξέλιξη των νέων τεχνολογιών, τόσο από νομική όσο και από τεχνική άποψη· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε έναν ψηφιακό κόσμο θα έχει ζωτική σημασία η εναρμόνιση των εθνικών καθεστώτων για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραγωγική ΤΝ, σε αντίθεση με άλλα συστήματα ΤΝ που έχουν σχεδιαστεί κυρίως για να ταξινομούν ή να προβλέπουν, παράγει νέο περιεχόμενο, όπως κείμενο, εικόνες, μουσική, βίντεο και κώδικα, βάσει κατάρτισης με τη χρήση πολύ μεγάλων συνόλων δεδομένων από τα οποία μαθαίνει μοτίβα και δομές· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα αποτελέσματα της παραγωγικής ΤΝ δημιουργούνται μέσω προβλέψεων που βασίζονται σε στατιστικά μοντέλα, γενικά μιμούνται την ανθρώπινη δημιουργικότητα και βασίζονται σε προϋπάρχον περιεχόμενο, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει υλικό που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω αυτής της ψηφιακής χρήσης περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι αναγκαίο να προσαρμοστεί στο

ψηφιακό περιβάλλον η προστασία του εν λόγω περιεχομένου·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανάπτυξη, η εφαρμογή και η χρήση της ΤΝ πρέπει να συμμορφώνονται πλήρως με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι απαράδεκτο αυτές οι τεχνολογικές εξελίξεις να παραβιάζουν κεκτημένα δικαιώματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα υφιστάμενα συστήματα για την επιφύλαξη δικαιωμάτων («ρήτρα εξαίρεσης») σε περιεχόμενο που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι συχνά ανέφικτα, ενδέχεται να μην καλύπτουν όλες τις σχετικές πράξεις εξόρυξης κειμένων και δεδομένων, και δεν διαθέτουν την αναγκαία διαφάνεια για την αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, όπως η ΤΝ, και η προάσπιση των κεκτημένων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που κατοχυρώνονται στη νομοθεσία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, δεν θα πρέπει να είναι αλληλοαποκλειόμενα στοιχεία, αλλά να προάγονται από κοινού·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν την εκτεταμένη παραβίαση των κανόνων για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας από τους παρόχους παραγωγικής ΤΝ, συμπεριλαμβανομένων της μη εξουσιοδοτημένης συλλογής έργων από το διαδίκτυο, της μη συμμόρφωσης με τις επιφυλάξεις των δικαιούχων όσον αφορά τα δικαιώματα εξόρυξης κειμένων και δεδομένων, της χρήσης πειρατικών πηγών για την απόκτηση έργων και της μη αναζήτησης αδειών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμπεριφορά αυτή, η οποία συνιστά σαφή παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των δημιουργών και κατάχρηση αξίας εις βάρος του τομέα πολιτισμού και πληροφοριών της ΕΕ, καταδεικνύει την ανάγκη λήψης ισχυρών μέτρων για να διασφαλιστεί ότι το οικοσύστημα ΤΝ στην ΕΕ είναι δίκαιο και δεοντολογικό·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα βασικά νομικά ερωτήματα σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ της παραγωγικής ΤΝ και των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων είναι κατά πόσον νόμιμο, βάσει του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου των κρατών μελών, να χρησιμοποιούνται σε σύνολα δεδομένων κατάρτισης έργα και άλλα αντικείμενα που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ποιο θα πρέπει να είναι το νομικό καθεστώς του περιεχομένου που παράγεται από ΤΝ, και πώς θα πρέπει να διασφαλίζονται η διαφάνεια, η συγκατάθεση και η δίκαιη αμοιβή των δημιουργών και των δικαιούχων, όταν τα προστατευόμενα έργα και άλλα αντικείμενά τους χρησιμοποιούνται για την παραγωγή, τη διάδοση και τη διανομή των αποτελεσμάτων της ΤΝ·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραγωγική ΤΝ, δημιουργώντας μαζικά και με χαμηλό κόστος περιεχόμενο που μιμείται αυτό που έχει παραχθεί με την ανθρώπινη δημιουργικότητα, ανταγωνίζεται άμεσα το έργο των δημιουργών, ιδίως των δημιουργών πολιτιστικού

περιεχομένου και περιεχομένου μέσων ενημέρωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ανταγωνισμός αυτός μπορεί να οδηγήσει σε υποβάθμιση της ποιότητας του διαδικτυακού περιεχομένου ως αποτέλεσμα της απόσυρσης των δημιουργών και, κατ' επέκταση, σε συνολική μείωση της ανθρώπινης πολιτιστικής και δημιουργικής παραγωγής·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτός ο κίνδυνος σταδιακής εξαφάνισης της ανθρώπινης διάστασης της δημιουργίας προς όφελος του περιεχομένου που παράγεται από ΤΝ, πέραν του ότι υπονομεύει την οικονομική βιωσιμότητα του δημιουργικού τομέα, ενέχει υπαρξιακό κίνδυνο για την ευρωπαϊκή κοινωνία και δημοκρατία, καθώς καθιστά ασαφή τα όρια μεταξύ αλήθειας και ψεύδους, δυσχεραίνει την πρόσληψη του λόγου και την αναγνώριση των δημιουργών του, και διαταράσσει τις γνωστικές ικανότητες και την κριτική σκέψη· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη («κανονισμός για την ΤΝ») λαμβάνει υπόψη αυτούς τους κινδύνους, αλλά δεν μπορεί να είναι πλήρης χωρίς ισχυρή προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να διασφαλιστεί η ορθή επιβολή του νόμου και ισότιμοι όροι ανταγωνισμού σε ολόκληρη την ΕΕ και μεταξύ των παρόχων ΤΝ, οι κανόνες της ΕΕ και των κρατών μελών για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα πρέπει να εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλους τους παρόχους ΤΝ που αναπτύσσουν προϊόντα ή προσφέρουν υπηρεσίες εντός της ΕΕ, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους, τη δικαιοδοσία στην οποία λαμβάνουν χώρα οι σχετικές με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας πράξεις στις οποίες βασίζεται η εκπαίδευση των εν λόγω μοντέλων ΤΝ, και τον τόπο όπου χρησιμοποιούνται στην ΕΕ τα στοιχεία εξόδου που παράγονται από το σύστημα ΤΝ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ίδια απαίτηση θα πρέπει να ισχύει, τηρουμένων των αναλογιών, για κάθε μεταγενέστερη χρήση περιεχομένου για συναγωγή συμπερασμάτων, παραγωγή επαυξημένη με ανάκτηση ή τελειοποίηση όχι μόνο από παρόχους μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης, όπως ορίζεται επί του παρόντος στο άρθρο 53 του κανονισμού για την ΤΝ, αλλά και από παρόχους ή φορείς εφαρμογής συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύναψη νέων συμφωνιών παραχώρησης άδειας δεν θα πρέπει να παρερμηνεύεται ως επανόρθωση για προηγούμενες μη εγκεκριμένες χρήσεις περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε πάροχος ΤΝ που διαθέτει μοντέλο ΤΝ γενικού σκοπού στην αγορά της ΕΕ πρέπει να παραμένει υπεύθυνος να επαληθεύσει ότι τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην πολιτική του για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως περιγράφονται στον κώδικα ορθής πρακτικής για την ΤΝ γενικού σκοπού, συμμορφώνονται με την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά

δικαιώματα από τα κράτη μέλη, πριν εκτελέσει οποιαδήποτε πράξη σχετική με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, καθώς σε αντίθετη περίπτωση μπορεί να θεμελιώνεται ευθύνη βάσει του δικαίου της ΕΕ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κώδικας ορθής πρακτικής αφορά μόνο την εθελοντική συμμόρφωση και δεν τον έχουν υπογράψει όλοι οι πάροχοι ΤΝ, ιδίως το κεφάλαιο για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·

ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο παγκόσμιος χαρακτήρας και ο εκθετικός ρυθμός της εκπαίδευσης, της ανάπτυξης και της προσφοράς στον τομέα της ΤΝ, αφενός, και η εδαφική εφαρμογή των κανόνων που αφορούν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα, αφετέρου, δημιουργούν εμπόδια για την απόκτηση αδειών όσον αφορά τα σχετικά δικαιώματα και για τη διάθεση προϊόντων και υπηρεσιών ΤΝ στην αγορά της ΕΕ σύμφωνα με τους εν λόγω κανόνες και δικαιώματα, κατά τρόπο παρόμοιο με ό,τι ίσχυε στην ψηφιακή εποχή χωρίς ΤΝ, αλλά σε δραματικά μεγαλύτερο βαθμό·

Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η νομολογία σχετικά με το θέμα της παράνομης χρήσης περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας για την εκπαίδευση μοντέλων ΤΝ εξακολουθεί να είναι περιορισμένη, αλλά αναμένονται αρκετές δικαστικές αποφάσεις στο εγγύς μέλλον, δεδομένου ότι έχουν ασκηθεί δικαστικές προσφυγές από διάφορους δικαιούχους στην ΕΕ και σε άλλα μέρη του κόσμου κατά ορισμένων παρόχων ΤΝ·

ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκπαίδευση της παραγωγικής ΤΝ, μια συγκεκριμένη μορφή χρήσης, απαιτεί αποσαφήνιση των νομικών προϋποθέσεων υπό τις οποίες μπορεί να πραγματοποιείται·

ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα υψηλής ποιότητας, ανθρωπογενή (μη συνθετικά) και ολοκληρωμένα σύνολα δεδομένων εκπαίδευσης είναι απαραίτητα τόσο για την έρευνα όσο και για την αποτελεσματική εμπορική ανάπτυξη συστημάτων παραγωγικής ΤΝ, καθώς και για τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας και αξιόπιστων αποτελεσμάτων από τα συστήματα συστημάτων παραγωγικής ΤΝ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διευκόλυνση της νόμιμης δημιουργίας και χρήσης τέτοιων συνόλων δεδομένων εντός της ΕΕ, η οποία αποκλείει πειρατικό, μη εξουσιοδοτημένο ή άλλως παράνομο υλικό, είναι, κατά συνέπεια, ζωτικής σημασίας για την προώθηση της καινοτομίας, τη διασφάλιση της τεχνολογικής και πολιτιστικής κυριαρχίας, τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ στο ταχέως εξελισσόμενο παγκόσμιο τοπίο της ΤΝ και την προστασία των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας της Ευρώπης·

ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έναρξη λειτουργίας του Κέντρου Γνώσεων

για τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας του Γραφείου διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) θα αποτελούσε μια επίκαιρη και αξιέπαινη πρωτοβουλία με στόχο την παροχή χρήσιμων και αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και την ενίσχυση της διεπαφής μεταξύ των δικαιούχων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων και των εκπροσώπων και των συμφεροντούχων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των αναδυόμενων τεχνολογιών, ιδίως της παραγωγικής ΤΝ·

ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δικαιούχοι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν εργαλεία που τους επιτρέπουν να περιορίζουν με αποτελεσματικό τρόπο τη χρήση των έργων τους για σκοπούς εκπαίδευσης της ΤΝ αποκλειστικά σε περιορισμένο αριθμό τυποποιημένων μηχαναγνώσιμων μορφοτύπων, τους οποίους ενδεχομένως θα διαχειρίζεται και θα καταχωρίζει το EUIPO, ώστε με τον τρόπο αυτόν να καθίσταται δυνατός ο αποτελεσματικός αποκλεισμός των καταχωρισμένων έργων από την αυτοματοποιημένη ανίχνευση δεδομένων και να παρέχεται ασφάλεια δικαίου τόσο για τους δικαιούχους όσο και για τους παρόχους ΤΝ·

ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε πάροχος ή φορέας εφαρμογής μοντέλων και συστημάτων παραγωγικής ΤΝ θα πρέπει να διασφαλίζει διαφάνεια όσον αφορά όλο το περιεχόμενο που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και χρησιμοποιείται για την εκπαίδευση των εν λόγω μοντέλων και συστημάτων, ανεξάρτητα από τη δικαιοδοσία στην οποία λαμβάνουν χώρα οι σχετικές με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας πράξεις στις οποίες βασίζεται η εκπαίδευση των μοντέλων τους παραγωγικής ΤΝ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφάνεια αυτή πρέπει να συνίσταται σε αναλυτικό κατάλογο που προσδιορίζει κάθε στοιχείο περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και χρησιμοποιείται για εκπαίδευση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ίδια απαίτηση θα πρέπει να ισχύει, τηρουμένων των αναλογιών, για κάθε μεταγενέστερη χρήση του εν λόγω περιεχομένου για άλλους σκοπούς, όπως η συναγωγή συμπερασμάτων, η παραγωγή επαυξημένη με ανάκτηση ή η τελειοποίηση, όχι μόνο από παρόχους μοντέλων ΤΝ, όπως ορίζεται επί του παρόντος στο άρθρο 53 του κανονισμού για την ΤΝ, αλλά και από παρόχους ή φορείς εφαρμογής συστημάτων ΤΝ· λαμβάνοντας υπόψη ότι χρήσεις όπως η συναγωγή συμπερασμάτων και η παραγωγή επαυξημένη με ανάκτηση πραγματοποιούνται ουσιαστικά συνεχώς και σε πραγματικό χρόνο· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις περιπτώσεις αυτές, η διαφάνεια θα πρέπει να περιλαμβάνει την ίδια την πράξη ανίχνευσης, κατά την οποία, αφενός, οι φορείς ανίχνευσης θα υποχρεούνται να ταυτοποιούνται στους φορείς εκμετάλλευσης του διαδικτύου και, αφετέρου, οι πάροχοι ή οι φορείς εφαρμογής ΤΝ θα υποχρεούνται να τηρούν λεπτομερή αρχεία των δραστηριοτήτων ανίχνευσης που διενεργούν· λαμβάνοντας υπόψη ότι, όταν τα συστήματα ΤΝ χειρίζονται ερωτήματα χρηστών, θα

πρέπει να ισχύει το τεκμήριο ότι το περιεχόμενο έχει ανιχνευθεί, μεταξύ άλλων για σκοπούς συναγωγής συμπερασμάτων και παραγωγής επαυξημένης με ανάκτηση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η απλή ενημέρωση σχετικά με το περιεχόμενο τρίτων που χρησιμοποιείται από παρόχους και φορείς εφαρμογής ΤΝ και παραγωγικής ΤΝ δεν συνιστά εμπορικό απόρρητο βάσει του δικαίου της ΕΕ·

ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφάνεια αυτή θα μπορούσε να διευκολυνθεί μέσω ενός αξιόπιστου ενδιάμεσου φορέα, όπως το EUIPO, το οποίο θα είναι υπεύθυνο για την ενημέρωση των δικαιούχων σχετικά με τη χρήση του περιεχομένου τους, παρέχοντάς τους έτσι τη δυνατότητα να προβάλλουν αξιώσεις σε σχέση με τη χρήση του για εκπαίδευση· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο εν λόγω ενδιάμεσος φορέας θα πρέπει να διαθέτει τις αναγκαίες εξουσίες και πόρους για να αξιολογεί κατά πόσον οι πάροχοι και οι φορείς εφαρμογής συμμορφώνονται πλήρως με τις υποχρεώσεις τους ως προς τη διαφάνεια·

ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφάνεια θα μπορούσε επίσης να επιτευχθεί με την παροχή στους δικαιούχους της δυνατότητας να υδατογραφούν τα έργα τους και άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, καθώς και με την απαίτηση από τους παρόχους ΤΝ να διατηρούν τα εν λόγω υδατογραφήματα αναλλοίωτα και να παρέχουν εργαλεία αναζήτησης που επιτρέπουν τον εντοπισμό των εν λόγω υδατογραφημάτων στα υλικά που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση της ΤΝ·

ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, εκτός από την υποχρέωση διαφάνειας όσον αφορά τα έργα που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, είναι αναγκαίο να θεσπιστεί ένας μηχανισμός βάσει του οποίου, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η αδυναμία των παρόχων ΤΝ ή των φορέων εφαρμογής μοντέλων και συστημάτων ΤΝ να παράσχουν πλήρη διαφάνεια θα πρέπει να οδηγεί σε μαχητό τεκμήριο ότι οποιοδήποτε σχετικό έργο που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή άλλο προστατευόμενο αντικείμενο έχει χρησιμοποιηθεί για σκοπούς εκπαίδευσης, συναγωγής συμπερασμάτων ή παραγωγής επαυξημένης με ανάκτηση, με αποτέλεσμα να ενεργοποιούνται όλες οι εφαρμοστέες έννομες συνέπειες βάσει του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου για την παραβίαση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι, όταν ένα δικαστήριο δικαιώνει δικαιούχους ή τις οργανώσεις που τους εκπροσωπούν, είτε βάσει τέτοιου τεκμηρίου είτε βάσει υποβληθέντων αποδεικτικών στοιχείων, όλα τα εύλογα και αναλογικά δικαστικά έξοδα και άλλες δαπάνες θα πρέπει να βαρύνουν τον πάροχο ΤΝ·

ΚΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας του Τύπου διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στη διαφύλαξη της δημοκρατίας και των δημοκρατικών δομών

εντός της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι τα μοντέλα και τα συστήματα παραγωγικής ΤΝ δεν επιδίδονται σε επιλεκτική επεξεργασία που ευνοεί ορισμένες δημοσιεύσεις έναντι άλλων, ούτως ώστε να διατηρείται η πολυφωνία και η αμεροληψία των πληροφοριών· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μοντέλα και τα συστήματα παραγωγικής ΤΝ πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να ενσωματώνουν και να λαμβάνουν υπόψη ολόκληρο το φάσμα των εκδόσεων Τύπου, προκειμένου να διαφυλάσσονται οι θεμελιώδεις δημοκρατικές αξίες της πολυμορφίας και της δικαιοσύνης στον δημόσιο διάλογο· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αναγκαίο να θεσπιστούν σαφή πρότυπα ποιότητας για τα μοντέλα και τα συστήματα παραγωγικής ΤΝ·

Λ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφάνεια όσον αφορά τα στοιχεία εξόδου που παράγονται από συστήματα ΤΝ είναι απαραίτητη για να καταστεί δυνατή η ορθή ταξινόμηση του περιεχομένου ως «παραγόμενου από ΤΝ» ή «ανθρωπογενούς», ανάλογα με το αν τα στοιχεία εξόδου πληρούν τα καθορισμένα κριτήρια για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ταξινόμηση αυτή έχει σημαντικές νομικές συνέπειες, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εφαρμογή της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και τον καθορισμό των δικαιωμάτων και των ευθυνών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εμπιστοσύνη των πολιτών στην ΤΝ μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο εάν υπάρχει ένα κανονιστικό πλαίσιο που θα διασφαλίζει ότι κάθε σύστημα ΤΝ που τίθεται σε λειτουργία σέβεται πλήρως και συμμορφώνεται με τις Συνθήκες, τον Χάρτη και το παράγωγο δίκαιο της ΕΕ·

ΛΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, όσον αφορά τη νομική μεταχείριση των αποτελεσμάτων της παραγωγικής ΤΝ, η νομοθεσία της ΕΕ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας εξακολουθεί να βασίζεται στις αρχές της ανθρώπινης πατρότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η έννοια του «έργου» συνεπάγεται δύο σωρευτικές προϋποθέσεις: πρώτον, πρέπει να πρόκειται για πρωτότυπο αντικείμενο που αντικατοπτρίζει την προσωπική πνευματική δημιουργία του δημιουργού και, δεύτερον, η δημιουργία αυτή πρέπει να εκφράζεται κατά τρόπο που να καθιστά δυνατή την αναγνώρισή της με επαρκή ακρίβεια και αντικειμενικότητα·

ΛΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραγωγική ΤΝ χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο ως εργαλείο για την ενίσχυση της επιβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η χρήση της παραγωγικής ΤΝ για την επιβολή των αξιώσεων πνευματικής ιδιοκτησίας υπόκειται σε αποτελεσματικές διασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων διασφαλίσεων κατά της κατάχρησης, ώστε να εξασφαλίζεται ο πλήρης σεβασμός των

θεμελιωδών δικαιωμάτων, ιδίως της ελευθερίας της έκφρασης και της ελευθερίας του Τύπου·

ΛΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ασυνέπεια στους διεθνείς κανόνες όσον αφορά το κατά πόσον το περιεχόμενο που παράγεται από τεχνητή νοημοσύνη είναι επιλέξιμο για προστασία βάσει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ενέχει κίνδυνο για την παγκόσμια συνοχή της νομοθεσίας περί διανοητικής ιδιοκτησίας και μπορεί να οδηγήσει σε ρυθμιστικό αρμπιτράζ ή να υπονομεύσει την ανταγωνιστικότητα των τομέων της δημιουργίας και της ΤΝ της Ένωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεθνής σύγκλιση και η θέσπιση ενός παγκόσμιου κανονιστικού πλαισίου θα αποτελούσαν πιο αποτελεσματική και συνεκτική λύση αντί του σημερινού κατακερματισμού των νομικών προσεγγίσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η νομοθεσία της ΕΕ για την ΤΝ και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας δεν θα πρέπει να επηρεάζεται από εξωτερικές πολιτικές πιέσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ πρέπει να δώσει μια ισχυρή και ενιαία απάντηση προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργία της εσωτερικής της αγοράς, να προστατευθούν το εργατικό της δυναμικό και η ανταγωνιστικότητά της, να ενισχυθεί η τεχνολογική της αυτονομία και να καθοριστούν παγκόσμια πρότυπα στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας·

ΛΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ σε σχέση με όλες τις υπηρεσίες παραγωγικής ΤΝ και να αποτραπεί το ενδεχόμενο οι πάροχοι που εδρεύουν εκτός ΕΕ να αποκτήσουν αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μέσω της μη συμμόρφωσης, είναι σημαντικό οι κανόνες για την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων των δημιουργών σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο να εφαρμόζονται αποτελεσματικά σε όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται στην αγορά της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αυξανόμενη συγκέντρωση εξουσίας στα χέρια λίγων μεγάλων μη ευρωπαϊκών εταιρειών αυξάνει τη στρατηγική εξάρτηση της ΕΕ και αποδυναμώνει την ικανότητα των Ευρωπαίων δημιουργών και του ευρωπαϊκού Τύπου να ασκούν και να επιβάλλουν τα δικαιώματά τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στον βαθμό που επιτρέπεται από το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο, η αρχή της εδαφικότητας της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να προσαρμόζεται στην εκπαίδευση των συστημάτων παραγωγικής ΤΝ, ώστε να διασφαλίζεται ότι η χρήση ευρωπαϊκού περιεχομένου υπόκειται στο δίκαιο της ΕΕ, ακόμη και όταν η εν λόγω εκπαίδευση πραγματοποιείται εκτός ΕΕ, κάτι το οποίο είναι θεμελιώδους σημασίας για να διασφαλίζεται δίκαιη αμοιβή για τους Ευρωπαίους δημιουργούς και δικαιούχους και για να διαφυλάσσεται η πολιτιστική και δημιουργική ζωτικότητα της ΕΕ, καθώς και προκειμένου να εξασφαλίζεται θεμιτός ανταγωνισμός μεταξύ Ευρωπαίων και μη Ευρωπαίων παρόχων συστημάτων παραγωγικής ΤΝ· λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πρέπει να απαγορεύεται εντός της ΕΕ η λειτουργία συστημάτων παραγωγικής ΤΝ που δεν

συμμορφώνονται με τις εν λόγω απαιτήσεις, και οι αρχές αυτές θα πρέπει να επιβάλλονται αυστηρά·

ΛΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ταχεία πρόοδος της παραγωγικής ΤΝ έχει αυξήσει σημαντικά τις δυνατότητες δημιουργίας και διάδοσης ρεαλιστικών παραποιημένων ψηφιακών εικόνων, ακουστικού περιεχομένου και περιεχομένου βίντεο, συμπεριλαμβανομένων έργων και παραστάσεων καλλιτεχνών, τα οποία περιλαμβάνουν χαρακτήρες που μοιάζουν σε πραγματικούς ανθρώπους ή τους μιμούνται —γνωστά και ως προϊόντα βαθυπαραποίησης (deepfakes)—, και δίνουν την ψευδή εντύπωση ότι είναι γνήσια ή αληθινά· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάχρηση τέτοιου περιεχομένου θέτει σε κίνδυνο την ταυτότητα και την προσωπικότητα των ατόμων αυτών, συμπεριλαμβανομένων του σώματος, των χαρακτηριστικών του προσώπου και της φωνής τους·

1. σημειώνει τις ασάφειες που υπάρχουν μέχρι στιγμής όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στο πλαίσιο της εκπαίδευσης της παραγωγικής ΤΝ και συνιστά να αποσαφηνιστεί γρήγορα ο τρόπος εφαρμογής και υλοποίησης της εν λόγω οδηγίας·

2. πιστεύει ότι η ισχύουσα νομοθεσία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας δεν επαρκεί για να αντιμετωπιστεί η πρόκληση της παραχώρησης άδειας για χρήση υλικού που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας για τους σκοπούς της παραγωγικής ΤΝ· ζητεί ένα πρόσθετο νομικό πλαίσιο με το οποίο θα αποσαφηνίζονται οι κανόνες αδειοδότησης για τους σκοπούς της παραγωγικής ΤΝ και θα αντιμετωπίζονται πιθανές παραβιάσεις της ισχύουσας νομοθεσίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας· επιμένει ότι ένα τέτοιο πλαίσιο θα πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις που διασφαλίζουν την αποτελεσματική συνεργασία των παρόχων παραγωγικής ΤΝ με δημιουργούς και άλλους δικαιούχους, μεταξύ άλλων με μια λειτουργική αγορά αδειοδότησης που θα αποκαθιστά τη διαπραγματευτική ισχύ των δικαιούχων και με βιώσιμες λύσεις προστασίας·

3. υπενθυμίζει ότι τυχόν εξαιρέσεις από τα ισχύοντα δικαιώματα βάσει του κεκτημένου για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ΤΝ, πρέπει να συνάδουν με τη δοκιμή τριών σταδίων βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 5 της οδηγίας για την κοινωνία της πληροφορίας και βάσει της σύμβασης της Βέρνης· σημειώνει ότι η έννοια της «νόμιμης πρόσβασης» αποκλείει τα πειρατικά και παράνομα αντίγραφα έργων·

4. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει, σύμφωνα με την αρχή που περιλαμβάνεται στο άρθρο 13 του Χάρτη, ότι δεν περιορίζονται οι δραστηριότητες που διεξάγονται για σκοπούς επιστημονικής έρευνας ή εκπαίδευσης, ιδίως από ερευνητικούς οργανισμούς και ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς, ή στο πλαίσιο μη εμπορικής

καινοτομίας· παροτρύνει την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι δεν περιορίζεται η εμπορική εκμετάλλευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τις εν λόγω δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ληφθεί επαρκείς άδειες από τους δικαιούχους·

5. επαναλαμβάνει ότι οι δικαιούχοι, ιδίως από τον τομέα του Τύπου και των ειδησεογραφικών μέσων, και ιδίως οι εκδότες Τύπου, οι δημοσιογράφοι και οι συντάκτες ειδήσεων, πρέπει να έχουν πλήρη έλεγχο της ψηφιακής χρήσης του περιεχομένου τους από συστήματα και μοντέλα ΤΝ για σκοπούς εκπαίδευσης· τονίζει ότι ο έλεγχος αυτός θα πρέπει να βασίζεται σε μια ισχυρή και λειτουργική δυνατότητα αποκλεισμού της εν λόγω χρήσης από συστήματα και μοντέλα ΤΝ, η οποία θα υποστηρίζεται από πλήρη διαφάνεια και τεκμηρίωση πηγής σχετικά με τη χρήση περιεχομένου τρίτων·

6. πιστεύει, επιπλέον, ότι οι εν λόγω δικαιούχοι πρέπει να έχουν τον πλήρη έλεγχο της χρήσης του περιεχομένου τους για σκοπούς πέραν της εκπαίδευσης της ΤΝ, όπως η συναγωγή συμπερασμάτων και η παραγωγή επαυξημένη με ανάκτηση από συστήματα όπως εφαρμογές, ή η χρήση για σκοπούς που ευνοούν την παραγωγή ανταγωνιστικών προσφορών που παράγονται από ΤΝ στις πρωτογενείς αγορές των δικαιούχων· πιστεύει ότι η χρήση προστατευόμενου περιεχομένου για τέτοιους σκοπούς πέραν της εκπαίδευσης μπορεί να πραγματοποιείται μόνο με τη ρητή συγκατάθεση των δικαιούχων· προτείνει στην Επιτροπή να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να επεκταθούν τα παρεπόμενα δικαιώματα των εκδοτών Τύπου, των δημοσιογράφων και των εκδοτών ειδήσεων, καθώς και άλλα συναφή δικαιώματα, μεταξύ άλλων για τους παραγωγούς ειδησεογραφικών μέσων και τους ειδησεογραφικούς οργανισμούς, ώστε να καλύπτουν αυτούς τους σκοπούς· πιστεύει ότι η διαχείριση των εν λόγω δικαιωμάτων αμοιβής μπορεί επίσης να πραγματοποιείται στο πλαίσιο ενός εθελοντικού συστήματος συλλογικής αδειοδότησης, στο πλαίσιο του οποίου θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο θέσπισης τεκμηρίου συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων εξ ονόματος των δικαιούχων όσον αφορά τις σχετικές με την ΤΝ χρήσεις του περιεχομένου τους, με την επιφύλαξη του δικαιώματος των δικαιούχων να επιλέγουν την ατομική αδειοδότηση·

7. παροτρύνει την Επιτροπή να διερευνήσει τη δυνατότητα να διαφυλαχθεί ο τομέας του Τύπου και των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης, οι υπηρεσίες του οποίου αποτελούν αντικείμενο επανειλημμένης και πλήρους εκμετάλλευσης από συστήματα ΤΝ, και να αξιολογήσει και, κατά περίπτωση, να προτείνει μηχανισμούς που θα διασφαλίζουν ότι οι πάροχοι μοντέλων ή συστημάτων παραγωγικής ΤΝ που αποδεδειγμένα εκτρέπουν κυκλοφορία και έσοδα από τον Τύπο και τα ειδησεογραφικά μέσα, αποζημιώνουν τα εν λόγω μέσα ενημέρωσης με δίκαιο, αναλογικό και αμερόληπτο τρόπο, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα τοπικά και περιφερειακά

μέσα ενημέρωσης, προκειμένου να διασφαλιστούν η πολυφωνία, η πολυμορφία και ο δημοκρατικός διάλογος στα μέσα ενημέρωσης στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της·

8. σημειώνει την αυξανόμενη χρήση της παραγωγικής ΤΝ για τη συγκέντρωση ή την παρουσίαση ειδησεογραφικού περιεχομένου, και τις εκτεταμένες επιπτώσεις της στην πρόσβαση και την πολυμορφία των πληροφοριών· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την πλήρη επιβολή του δικαίου της ΕΕ για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου· τονίζει ότι τα συστήματα αυτά θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις αρχές που διέπουν τον ευρωπαϊκό κανονισμό για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης[17] και να συμβάλλουν σε αυτές, ιδίως στην πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και την πολυμορφία των πληροφοριών· υπογραμμίζει την ανάγκη για ορθή επιβολή του άρθρου 34 του κανονισμού για τις ψηφιακές υπηρεσίες όταν οι εν λόγω πάροχοι ορίζονται ως πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες ή μηχανές αναζήτησης, ώστε να διασφαλίζεται ότι αντιμετωπίζονται δεόντως οι συστημικοί κίνδυνοι για την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης· καλεί περαιτέρω την Επιτροπή να αντιμετωπίσει ταχέως τυχόν παραβιάσεις του κανονισμού για τις ψηφιακές αγορές όσον αφορά πιθανές πρακτικές αυτοπροτίμησης από πυλωρούς που ευνοούν τις δικές τους υπηρεσίες ΤΝ και βλάπτουν τον θεμιτό ανταγωνισμό με επαγγελματίες χρήστες·

9. καλεί την Επιτροπή να διευκολύνει, μέσω διαβούλευσης με οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, τη θέσπιση εθελοντικών συλλογικών συμβάσεων αδειοδότησης ανά τομέα, κατά περίπτωση, ως μέσο για την ταχεία δημιουργία μιας λειτουργικής αγοράς αδειοδότησης που θα παρέχει ένα ισορροπημένο και αποτελεσματικό πλαίσιο το οποίο θα διασφαλίζει τη δίκαιη αμοιβή των δικαιούχων, επιτρέποντας παράλληλα στους παρόχους ΤΝ να έχουν πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας δεδομένα εκπαίδευσης· παροτρύνει την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι εν λόγω συλλογικές συμφωνίες αδειοδότησης είναι προσβάσιμες σε όλους τους συμφεροντούχους, συμπεριλαμβανομένων των μεμονωμένων δημιουργών και των ΜΜΕ, προωθώντας τις καλόπιστες διαπραγματεύσεις και τη διαφάνεια· υπενθυμίζει ότι πρέπει να γίνεται σεβαστή η άρνηση των δικαιούχων να χρησιμοποιηθεί το περιεχόμενό τους για σκοπούς εκπαίδευσης·

10. καλεί την Επιτροπή να παράσχει ασφάλεια δικαίου τόσο για τους δικαιούχους όσο και για τους παρόχους ΤΝ και να αξιολογήσει την

---

17 Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1083 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση κοινού πλαισίου για τις υπηρεσίες μέσων ενημέρωσης στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ (ευρωπαϊκός κανονισμός για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης) (ΕΕ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

αναγκαιότητα και τη σκοπιμότητα της δημιουργίας εργαλείων που θα επιτρέπουν στους δικαιούχους να περιορίζουν με αποτελεσματικό τρόπο τη χρήση των έργων τους για σκοπούς εκπαίδευσης της ΤΝ αποκλειστικά σε περιορισμένο αριθμό μηχαναγνώσιμων τυποποιημένων μορφοτύπων που τελούν υπό τη διαχείριση αξιόπιστου διαμεσολαβητή· προτείνει να αναλάβει το EUIPO τον ρόλο του αξιόπιστου διαμεσολαβητή που θα διαχειρίζεται και θα καταχωρίζει τις εξαιρέσεις και θα μπορεί να παραπέμπει σε άλλους καταλόγους εξαιρέσεων που υπάρχουν ήδη· τονίζει ότι η συμμετοχή σε οποιονδήποτε νέο μηχανισμό θα πρέπει να είναι απλή και οικονομικά αποδοτική και δεν θα πρέπει να ακυρώνει ή να παρακάμπτει ήδη διατυπωθείσες αρνήσεις, παρέχοντας παράλληλα στους παρόχους ΤΝ ένα ολοκληρωμένο εργαλείο για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας· πιστεύει ότι η δημιουργία τέτοιων μηχανισμών θα πρέπει να σχεδιαστεί και να αξιολογηθεί σε διαβούλευση με τους επηρεαζόμενους συμφεροντούχους, ιδίως τους δικαιούχους, τους παρόχους ΤΝ και τις αντίστοιχες οργανώσεις που τους εκπροσωπούν·

11. συνιστά στην Επιτροπή να αναθέσει επίσης στο EUIPO την ευθύνη για τη στήριξη μιας τομεακής, εθελοντικής διαδικασίας αδειοδότησης, ώστε να εξορθολογιστούν οι σχέσεις μεταξύ των παρόχων παραγωγικής ΤΝ και των δικαιούχων, με τη θέσπιση ενός λειτουργικού, φιλικού προς την καινοτομία πλαισίου που θα στηρίζει την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και δεν θα εμποδίζει αδικαιολόγητα την ανάπτυξη τεχνολογιών ΤΝ, και παράλληλα δεν θα συνεπάγεται δυσανάλογο διοικητικό φόρτο ή κίνδυνο για την εκτελεστότητα των αποκλειστικών δικαιωμάτων·

12. καλεί την Επιτροπή να προτείνει υποχρεώσεις διαφάνειας και τεκμηρίωσης πηγής σχετικά με τη χρήση έργων που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων σε παρόχους και φορείς εφαρμογής μοντέλων και συστημάτων ΤΝ γενικού σκοπού που τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά της ΕΕ, μεταξύ άλλων για τη συμμόρφωση με τη ρήτρα εξαίρεσης σε αξιόπιστο διαμεσολαβητή, όπως το EUIPO· συνιστά στην Επιτροπή να συνεχίσει να συνεργάζεται με τους παρόχους ΤΝ και τους σχετικούς συμφεροντούχους για τη βελτίωση του υποδείγματος για τα δεδομένα εκπαίδευσης· θεωρεί ότι, για σκοπούς όπως η συναγωγή συμπερασμάτων και η παραγωγή επαυξημένη με ανάκτηση, οι οποίοι απαιτούν συνεχή ανίχνευση σε πραγματικό χρόνο, η διαφάνεια θα πρέπει να συμπληρώνεται από την υποχρέωση των φορέων ανίχνευσης να είναι ταυτοποιήσιμοι στον φορέα εκμετάλλευσης του διαδικτύου, και την υποχρέωση των εταιρειών ΤΝ να τηρούν λεπτομερή αρχεία των τυχόν δραστηριοτήτων ανίχνευσης που διενεργούν, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ανάγκη προστασίας του εμπορικού απορρήτου και των εμπιστευτικών επιχειρηματικών πληροφοριών και διασφαλίζοντας την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της εν λόγω προστασίας και της

αποτελεσματικής εφαρμογής των υποχρεώσεων διαφάνειας· τονίζει ότι η ψηφιακή υδατογράφηση, η οποία περιλαμβάνει τη διακριτική εισαγωγή υπογραφής, κώδικα ή συγκεκριμένων πληροφοριών απευθείας σε προστατευόμενο περιεχόμενο —κείμενο, εικόνα, βίντεο ή ήχο— αποτελεί καινοτόμο και ισχυρό εργαλείο για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων· τονίζει ότι η Επιτροπή πρέπει επίσης να προωθήσει την έρευνα και την ανάπτυξη προτύπων για καινοτόμες τεχνολογικές λύσεις που ενισχύουν την ικανότητα επαλήθευσης των πληροφοριών του συνόλου δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των κρυπτογραφικών υδατογραφημάτων· θεωρεί ότι οποιοσδήποτε νέος μηχανισμός εξαίρεσης δεν θα πρέπει να ακυρώνει τυχόν ήδη διατυπωθείσες εξαιρέσεις·

13. θεωρεί ότι δεν θα πρέπει να θεσπιστεί νομικό πλαίσιο που να διέπει την εκπαίδευση της παραγωγικής ΤΝ σε έργα και άλλα αντικείμενα που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα χωρίς να καθιερωθεί πλήρης διαφάνεια όσον αφορά τη χρήση των εν λόγω δεδομένων και την αποτελεσματική προστασία και επιβολή των δικαιωμάτων των δημιουργών, γεγονός που θα αποκαθιστούσε το απόλυτο δικαίωμα των δημιουργών να διασφαλίζουν την πλήρη διαπραγματευτική τους ισχύ με σκοπό την εξασφάλιση κατάλληλης και αναλογικής αμοιβής·

14. τονίζει ότι ο κώδικας ορθής πρακτικής για την ΤΝ γενικού σκοπού και οι σχετικές οδηγίες και υποδείγματα θα πρέπει να αναθεωρούνται και να αντιμετωπίζονται ως ζωντανά έγγραφα που χρήζουν τακτικής επικαιροποίησης για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων προκλήσεων όσον αφορά την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και την ανάπτυξη της ΤΝ· σημειώνει ότι ο εν λόγω κώδικας ορθής πρακτικής αποτελεί προσωρινό εργαλείο με το οποίο αποδεικνύεται η συμμόρφωση με τον κανονισμό για την ΤΝ έως ότου αναπτυχθούν εναρμονισμένα πρότυπα, όπως υπογραμμίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία ΤΝ στις 18 Ιουλίου 2025· εκφράζει την ικανοποίησή του για την κατεύθυνση που ακολουθεί το κεφάλαιο περί δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας του κώδικα ορθής πρακτικής για την ΤΝ γενικού σκοπού, συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων σχετικά με την τεκμηρίωση των συνόλων δεδομένων, τις ρήτρες εξαίρεσης και τον χειρισμό των καταγγελιών, και παράλληλα επισημαίνει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες ελλείψεις· καλεί την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία ΤΝ να εξασφαλίζει τη σταθερή επιβολή των διατάξεων αυτών και να διευκολύνει τις εργασίες για την επίτευξη των υψηλότερων προτύπων της ΕΕ για την αποτελεσματική συμμόρφωση με τις εν λόγω απαιτήσεις, και παροτρύνει τους υπογράφοντες να υιοθετήσουν μια δημόσια πολιτική για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και να θέσουν σε λειτουργία έναν προσβάσιμο, χρονικά δεσμευτικό μηχανισμό υποβολής καταγγελιών που θα παρέχει αποτελεσματική έννομη προστασία στους δικαιούχους·

15. συνιστά στην Επιτροπή, ανεξάρτητα και πριν από την προγραμματισμένη αναθεώρηση του πλαισίου για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και της οδηγίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και χωρίς να προϋποθέτει την ανάγκη νομοθετικής αναθεώρησης, να διενεργήσει επειγόντως ενδελεχή αξιολόγηση προκειμένου να επιλυθεί ταχέως το ζήτημα του κατά πόσον η εφαρμογή του υφιστάμενου κεκτημένου της ΕΕ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας αντιμετωπίζει επαρκώς τη νομική αβεβαιότητα και τις ανταγωνιστικές επιπτώσεις που συνδέονται με τη χρήση προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας για την εκπαίδευση συστημάτων παραγωγικής ΤΝ, τις επιπτώσεις ως προς την εδαφικότητα, τη βιωσιμότητα άλλων δημοσίως διαθέσιμων πόρων, όπως διαδικτυακές εγκυκλοπαίδειες, βιβλιοθήκες και αρχεία, καθώς και τη διάδοση περιεχομένου που παράγεται από ΤΝ και μπορεί να υποκαταστήσει την έκφραση που δημιουργείται από τον άνθρωπο· τονίζει ότι η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με τη χρήση μιας ολιστικής προσέγγισης, που θα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες όλων των συμφεροντούχων, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητών, των πανεπιστημίων, των βιβλιοθηκών, των πολιτιστικών οργανισμών, των ευρωπαϊκών φορέων ανάπτυξης ΤΝ, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, των ειδησεογραφικών πρακτορείων και του δημιουργικού τομέα, σε σχέση με τη χρήση και την ανάπτυξη της ΤΝ·

16. επιβεβαιώνει ότι, σύμφωνα με το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο και με σκοπό να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των υπηρεσιών παραγωγικής ΤΝ που εδρεύουν στην ΕΕ και εκείνων που εδρεύουν εκτός ΕΕ, να διασφαλιστεί κατάλληλη προστασία και δίκαιη αμοιβή για τους δημιουργούς όσον αφορά τη χρήση των έργων τους, να ενισχυθεί η αδειοδότηση των εν λόγω έργων και, τελικά, να προωθηθεί η πολιτιστική ζωτικότητα της ΕΕ, η αρχή της εδαφικότητας θα πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο ώστε, όταν μοντέλα και συστήματα παραγωγικής ΤΝ τίθενται σε κυκλοφορία ή διατίθενται στην αγορά της ΕΕ, η νομοθεσία της ΕΕ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως υπενθυμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 106 του κανονισμού για την ΤΝ, να εφαρμόζεται ανεξάρτητα από τη δικαιοδοσία στην οποία λαμβάνουν χώρα οι σχετικές με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας πράξεις στις οποίες βασίζεται η εκπαίδευση των εν λόγω μοντέλων και συστημάτων παραγωγικής ΤΝ, με συνέπεια, όταν δεν τηρούνται τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, να απαγορεύεται να τεθούν σε κυκλοφορία ή να διατεθούν στην αγορά της ΕΕ τα εν λόγω μοντέλα και συστήματα·

17. συνιστά, επιπλέον, η εν λόγω αξιολόγηση να αποσκοπεί στη διατήρηση ενός πλαισίου στο οποίο διασφαλίζεται η διαφάνεια όσον αφορά τη χρήση έργων που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων και στο οποίο δίκαιοι και αναλογικοί μηχανισμοί αμοιβής για την εν

λόγω χρήση επιτρέπουν την παραγωγή των πόρων που απαιτούνται για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής καλλιτεχνικής και δημιουργικής παραγωγής στο πλαίσιο ενός παγκόσμιου μετασχηματισμού που βασίζεται στην ΤΝ, καθώς και για τη βιωσιμότητα του δημόσιου οικοσυστήματος πληροφοριών· τονίζει την επείγουσα ανάγκη να διασφαλιστούν αυτές οι συνθήκες, προκειμένου να αποφευχθεί ο αυξανόμενος κίνδυνος να εξαφανιστεί σταδιακά η ανθρώπινη δημιουργικότητα προς όφελος του περιεχομένου που παράγεται από συστήματα ΤΝ·

18. σημειώνει τη χρήση συστημάτων παραγωγικής ΤΝ που βασίζονται σε πολύ μεγάλο βαθμό σε προστατευόμενο περιεχόμενο, το οποίο αναπαράγουν χωρίς άδεια ή αποζημίωση των δικαιούχων που επηρεάζονται από την εν λόγω χρήση, ιδίως όταν είναι ενσωματωμένα σε μηχανές αναζήτησης ή άλλες ψηφιακές υπηρεσίες που επιτρέπουν την παραγωγή, συχνά σε πραγματικό χρόνο και με οριακό κόστος, περιεχομένου που παραβιάζει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με πρωτότυπα έργα και άλλα προστατευόμενα αντικείμενα επί των οποίων εκπαιδεύτηκαν τα μοντέλα, ή τα οποία συλλέχθηκαν από τα εν λόγω μοντέλα, μεταξύ άλλων σε πραγματικό χρόνο· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι οι πρακτικές αυτές ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή προϊόντων και υπηρεσιών που ανταγωνίζονται άμεσα και αθέμιτα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες των δικαιούχων, μεταξύ άλλων με την παράνομη αυτοπροτίμηση των πυλωρών·

19. υπενθυμίζει ότι η εθελοντική αδειοδότηση, είτε ατομική είτε συλλογική, στηρίζει την επιτυχία των δημιουργικών τομέων διασφαλίζοντας την ευελιξία επιλογής του καταλληλότερου μοντέλου για κάθε χρήση, και τονίζει παράλληλα ότι οι δικαιούχοι πρέπει να παραμένουν ελεύθεροι να αποφασίζουν αν θα χορηγούν άδεια για τα έργα τους σε συστήματα παραγωγικής ΤΝ και να καθορίζουν την αντίστοιχη αμοιβή, ώστε να διασφαλίζεται η τομεακή πολυμορφία και να αποτρέπονται στρεβλώσεις της αγοράς που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τη βιωσιμότητα των κλάδων της δημιουργικότητας και του ευρωπαϊκού Τύπου·

20. ζητεί να θεσπιστεί ένα συνεκτικό και λειτουργικό πλαίσιο αδειοδότησης όσον αφορά τη χρήση περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικά δικαιώματα, ώστε να καταστεί δυνατή η δίκαιη αμοιβή των δημιουργών περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και το οποίο αποτελεί αντικείμενο εκμετάλλευσης από μοντέλα παραγωγικής ΤΝ· ενθαρρύνει τους παρόχους μοντέλων ΤΝ να ζητούν άδειες από τους δικαιούχους και τονίζει ότι η αποτελεσματική και πλήρης διαφάνεια όσον αφορά τα έργα και το περιεχόμενο που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση μοντέλων ΤΝ αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη μιας τέτοιας αγοράς· συνιστά, στο πλαίσιο αυτό, να ενισχυθούν οι

υποχρεώσεις επιβολής και διαφάνειας για τους φορείς ανάπτυξης ΤΝ που χρησιμοποιούν τέτοιο περιεχόμενο·

21. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει κατά πόσον υπάρχει πιθανή λύση για την άμεση, δίκαιη και αναλογική αμοιβή για προηγούμενες χρήσεις έργων που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας εκ μέρους παρόχων μοντέλων και συστημάτων ΤΝ γενικού σκοπού όσον αφορά τη χρήση περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικά δικαιώματα, στις περιπτώσεις που δεν έχει ακόμη καταστεί δυνατό να δημιουργηθεί αγορά αδειοδότησης, με την υποχρέωση αυτή να ισχύει έως ότου ενισχυθούν οι μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται στην παρούσα έκθεση· εκφράζει, στο πλαίσιο αυτό, την αντίθεσή του σε οποιαδήποτε πρόταση για ένα πλαίσιο που θα βασίζεται στην απόκτηση παγκόσμιας άδειας από τους παρόχους ΤΝ για την εκπαίδευση των μοντέλων τους παραγωγικής ΤΝ με αντάλλαγμα μια κατ’ αποκοπή πληρωμή· θεωρεί ότι η αξία του περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικά δικαιώματα πρέπει να είναι αναλογική και να καθορίζεται βάσει σχετικών παραγόντων, μέσω καλόπιστων διαπραγματεύσεων μεταξύ των δικαιούχων ή των εκπροσώπων τους και των παρόχων ΤΝ·

22. ενθαρρύνει την Επιτροπή και το EUIPO να συντονίσουν τις προσπάθειες για την ευαισθητοποίηση των φορέων ανάπτυξης και των παρόχων ΤΝ σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν καταλόγους ελέγχου συμμόρφωσης, νομικές και τεχνολογικές εργαλειοθήκες και τεχνικούς οδηγούς, καθώς και να ευαισθητοποιήσουν τους δικαιούχους πνευματικής ιδιοκτησίας παρέχοντας χρήσιμες και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·

23. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη δημιουργία του Κέντρου Γνώσεων για τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας του EUIPO, καθώς αυτό θα διαδραματίσει ζωτικό ρόλο στην καθοδήγηση της χρήσης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στην εποχή της παραγωγικής ΤΝ, μέσω της ευαισθητοποίησης και της προώθησης της νομικής σαφήνειας και ενός ισορροπημένου πλαισίου που θα στηρίζει τη δημιουργικότητα, την καινοτομία, τη διαφύλαξη του πολιτισμού και την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα·

24. καλεί την Επιτροπή να προτείνει τη θέσπιση μαχητού τεκμηρίου ότι, για οποιοδήποτε μοντέλο ή σύστημα παραγωγικής ΤΝ που τίθεται σε κυκλοφορία στην αγορά της ΕΕ, τα έργα και άλλα αντικείμενα που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικά δικαιώματα έχουν χρησιμοποιηθεί για σκοπούς εκπαίδευσης, συναγωγής συμπερασμάτων ή παραγωγής επαυξημένης με ανάκτηση, όταν δεν έχουν τηρηθεί πλήρως οι υποχρεώσεις διαφάνειας που ορίζονται στο παρόν ψήφισμα· συνιστά, επίσης,

όταν δικαιούχοι ή οι οργανώσεις που τους εκπροσωπούν, δικαιώνονται σε νομικές διαδικασίες είτε βάσει αυτού του τεκμηρίου είτε μέσω υποβληθέντων αποδεικτικών στοιχείων, τυχόν εύλογα και αναλογικά δικαστικά έξοδα και άλλες δαπάνες που προκύπτουν κατά την επιβολή των εν λόγω δικαιωμάτων, να βαρύνουν τον πάροχο του μοντέλου ή του συστήματος ΤΝ, κατά περίπτωση·

25. επιμένει ότι το περιεχόμενο που παράγεται εξ ολοκλήρου από ΤΝ και δεν πληροί τα καθορισμένα κριτήρια για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας θα πρέπει να παραμείνει μη επιλέξιμο για προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, και ότι θα πρέπει να καθορίζεται σαφώς το καθεστώς δημόσιας χρήσης των εν λόγω στοιχείων εξόδου·

26. παροτρύνει την Επιτροπή να διερευνήσει μέτρα για την αντιμετώπιση της παραβίασης των δικαιωμάτων αναπαραγωγής, διάθεσης στο κοινό και παρουσίασης στο κοινό μέσω της παραγωγής στοιχείων εξόδου από παραγωγική ΤΝ, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δεν οδηγούν στην πρόληψη της παραγωγής στοιχείων εξόδου από παραγωγική ΤΝ που περιλαμβάνουν έργα ή άλλα αντικείμενα που δεν παραβιάζουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα, μεταξύ άλλων για σκοπούς ιδιωτικής χρήσης, παράθεσης αποσπασμάτων, κριτικής, ανασκόπησης, γελοιογραφίας, παρωδίας και μίμησης, καθώς και σε περίπτωση περιστασιακής ενσωμάτωσης τέτοιου έργου ή αντικειμένου·

27. καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει μέτρα για την προστασία των ατόμων από τη διάδοση παραποιημένου και παραγόμενου από ΤΝ ψηφιακού περιεχομένου εικόνας, ήχου ή βίντεο, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των παραστάσεων καλλιτεχνών, που μιμείται τα προσωπικά τους χαρακτηριστικά (προϊόντα βαθυπαραποίησης) χωρίς συγκατάθεση· επισημαίνει ότι οι πάροχοι ψηφιακών υπηρεσιών πρέπει να έχουν σαφή υποχρέωση να ενεργούν κατά αυτής της παράνομης χρήσης του δικαιώματος ενός ατόμου στο σώμα, τα χαρακτηριστικά προσώπου και τη φωνή του, και των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του·

28. τονίζει την ανάγκη σαφούς επισήμανσης του περιεχομένου που παράγεται αποκλειστικά από ΤΝ, προκειμένου να παρακολουθείται η εφαρμογή των υποχρεώσεων διαφάνειας από τις πλατφόρμες που προσφέρουν δημιουργικό περιεχόμενο, ώστε να ανιχνεύεται και να επισημαίνεται η ύπαρξη περιεχομένου που παράγεται από ΤΝ στους χρήστες τους· καλεί την Επιτροπή να εκδώσει χωρίς καθυστέρηση κώδικα ορθής πρακτικής της ΕΕ για την επισήμανση περιεχομένου·

29. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.